

Σύνοδος Κορυφής και Μνημόνιο

ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ 22.03.2011

Οι πρόσφατες αποφάσεις της Ε.Ε., που αναμένεται να επικυρωθούν στη Σύνοδο Κορυφής της 25ης Μαρτίου, είναι ιδιαίτερα θετικές για την Ελλάδα. Η μείωση του επιτοκίου και η «επιμήκυνση» της αποπληρωμής του χρέους των 110 δισ. προς την τράπεζα μειώνουν το κόστος δανεισμού και την ανάγκη αναχρηματοδότησης χρέους, την κρίσιμη περίοδο 2013-15, που η Ελλάδα θα προσπαθεί να επιστρέψει στις κεφαλαιαγορές. Επιπλέον, η ενίσχυση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) και του μόνιμου Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM) με νέα κεφάλαια και με τη δυνατότητα να αγοράζουν ομόλογα των χωρών-μελών από την πρωτογενή αγορά παρέχει δίκτυ ασφαλείας στην Ελλάδα σε περίπτωση που δεν μπορέσει να επιστρέψει εγκαίρως στις αγορές.

Το ερώτημα είναι πώς η κυβέρνηση θα αξιοποιήσει τη νέα περίοδο χάριτος που της δόθηκε. Η πρόσφατη επικαιροποίηση του Μνημονίου περιλαμβάνει οδικό χάρτη των μεταρρυθμίσεων που η κυβέρνηση καλείται να εφαρμόσει. Πρωταρχικός στόχος παραμένει η μείωση του ελλείμματος κάτω του 3% του ΑΕΠ -όπως προβλέπει η Συνθήκη- μέχρι το 2014 και η δημιουργία σημαντικού πρωτογενούς πλεονάσματος, ώστε να πληρώνουμε τους τόκους πάνω στο δημόσιο χρέος με δικούς μας πόρους και όχι με δανεικά, όπως γίνεται σήμερα. Για να γίνουν αυτά, η κυβέρνηση καλείται να λάβει πρόσθετα μέτρα 1,7 δισ. φέτος, ώστε να εξασφαλιστεί η μείωση του ελλείμματος κατά δύο μονάδες στο 7,5% του ΑΕΠ, και να εξειδικεύσει τα μέτρα ύψους 8% του ΑΕΠ (22 δισ.) που απαιτούνται στο διάστημα 2012-14. Οπως επισημαίνει το ΔΝΤ στην ανακοίνωσή του μετά την έγκριση της τέταρτης δόσης, την περασμένη Δευτέρα: «Θα χρειαστεί μεγαλύτερη έμφαση στις μεταρρυθμίσεις τους επόμενους μήνες. Παρά το γεγονός ότι ο στόχος για το έλλειμμα του 2010 επετεύχθη, η στρατηγική της υπο-εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού για να καλυφθεί η υστέρηση των εσόδων και η υπέρβαση των δαπανών στον ευρύτερο δημόσιο τομέα δεν είναι διατηρήσιμη». Και πράγματι. Η βασικότερη προϋπόθεση για να βγούμε από την κρίση είναι η άμεση και αποφασιστική συρρίκνωση του δημόσιου τομέα, με την ιδιωτικοποίηση ή κλείσιμο όλων των κρατικών επιχειρήσεων και μεγάλου μέρους των κρατικών οργανισμών. Αμυντικές βιομηχανίες, ναυπηγεία κ.λπ. δεν έχουν λόγο ύπαρξης αν δεν είναι κερδοφόρα. Οι κερδοφόρες επιχειρήσεις πρέπει να ιδιωτικοποιηθούν πλήρως. Το κράτος πρέπει να σταματήσει να παριστάνει τον επιχειρηματία και να αποκτήσει αποκλειστικά ρυθμιστικό ρόλο. Χρειάζεται ουσιαστική αλλαγή πορείας, όχι οριακές μεταβολές, όπως αυτές που επιχειρεί η κυβέρνηση. Η δυναμική του χρέους δεν μπορεί να αντιστραφεί χωρίς δραστικό περιορισμό των κρατικών δαπανών και βελτίωση του κλίματος για επενδύσεις. Η πορεία αυτή θα είναι μακρά και είμαστε ακόμη στην αρχή, χωρίς να έχουμε πείσει τις αγορές ότι υπάρχει πολιτική βούληση για έξοδο από την κρίση, γι' αυτό και το spread των ελληνικών ομολόγων παραμένει στα ύψη. Η πρόσφατη φαρσοκωμωδία με το «άνοιγμα των επαγγελματιών» και η δήλωση της κυβέρνησης ότι θα απαγορεύσει με νόμο την πώληση δημόσιας γης απέδειξαν ότι το πολιτικό σύστημα παραμένει δέσμιο των πελατειακών σχέσεων και του λαϊκισμού. Αν η προσπάθεια σταθεροποίησης και ανασύνταξης της οικονομίας αποτύχει, η Ελλάδα θα βρεθεί αντιμέτωπη με βέβαιη χρεοκοπία και τελικά ίσως και έξοδο από την Ευρωζώνη.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν εφαρμοστεί διαρθρωτικές αλλαγές που θα μείωναν το κόστος λειτουργίας του Δημοσίου σε μόνιμη βάση. Οι μετατάξεις δεν οδηγούν σε συρρίκνωση του δημόσιου τομέα, αλλά και η μείωση των αμοιβών στις ΔΕΚΟ δεν αποτελεί μεταρρύθμιση. Μεταρρύθμιση θα ήταν, για παράδειγμα, η ιδιωτικοποίηση των αστικών συγκοινωνιών της Αθήνας, όπως είχε γίνει από την κυβέρνηση Μητσοτάκη, που συνοδεύτηκε από σημαντική μείωση του προσωπικού και δημιουργία κινήτρων για κερδοφορία. Δυστυχώς, αυτή η μεταρρύθμιση ανετράπη μόλις ήρθε το ΠΑΣΟΚ στην εξουσία το 1993. Ακόμη και σήμερα η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ επιμένει ότι «η διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα των συγκοινωνιών αποτελεί πολιτική επιλογή». Όμως όλες οι κρατικές υπηρεσίες (ΜΜΜ, υγεία, συντάξεις), υποφέρουν από τις δυσλειτουργίες που χαρακτηρίζουν το Δημόσιο: κομματικοποίηση, έλλειψη αξιολόγησης και λογοδοσίας, ανορθολογική κατανομή των πόρων βασισμένη στις προτιμήσεις των υπαλλήλων και όχι των καταναλωτών. Αν η κρίση παραμένει διαχειρίσιμη, αυτό οφείλεται στο τεράστιο περιθώριο εξορθολογισμού του δημόσιου τομέα με ιδιωτικοποίηση πολλών υπηρεσιών και επιλεκτική επιδότηση από το κράτος. Δυστυχώς, λείπει η φαντασία και η τόλμη που απαιτούνται για να σχεδιαστούν ριζικές μεταρρυθμίσεις που θα προσφέρουν καλύτερες και φθηνότερες υπηρεσίες στους πολίτες. Το κομματικό-συνδικαλιστικό κατεστημένο αντιδρά στις ιδιωτικοποιήσεις, διότι κρίσιμοι τομείς εξουσίας θα φύγουν από τη σφαίρα επιρροής τους. Κρίσιμο ρόλο για την έξοδο από την κρίση θα παίξει η αποφασιστικότητα της κυβέρνησης να υλοποιήσει το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων και αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας που έχει εξαγγείλει και να πείσει τις αγορές ότι έχει την πολιτική βούληση να συγκρουστεί με «τα σπλάχνα» της παράταξης για να εφαρμόσει μεταρρυθμίσεις που θίγουν τα συμφέροντα των συντεχνιών που τη στηρίζουν.

* Σύμβουλος επενδύσεων στην IJ Partners και ιδρυτικό μέλος της Δράσης.